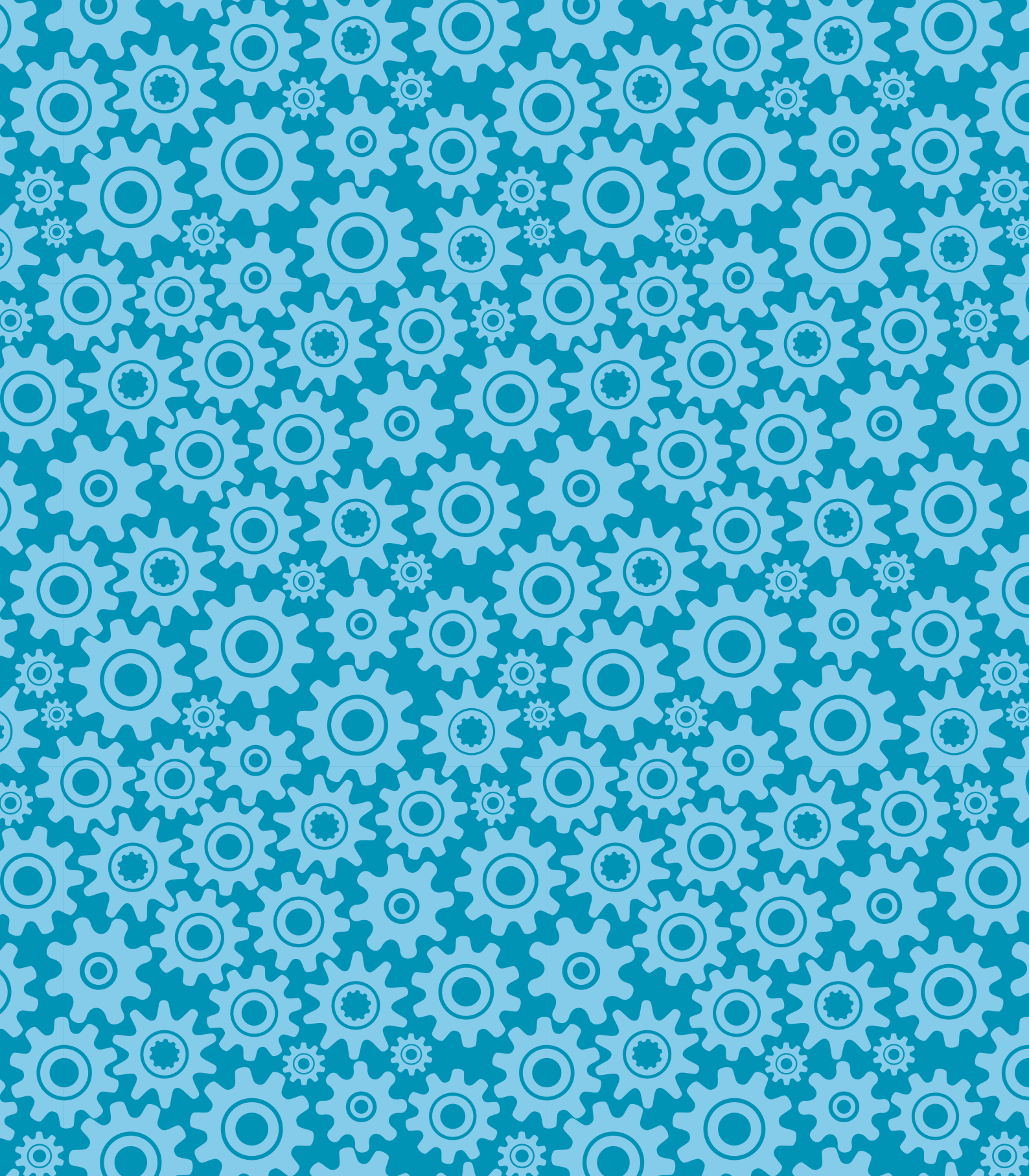

- oseriösa metoder vid försäljning av domännamn och webbplatser

Anders Nyman

Stoppa domänskojarna!

– oseriösa metoder vid försäljning av domännamn och webbplatser

Stoppa domänskojar!

.SE:s Internetguide, nr 3

Version 2.0 2013

Anders Nyman

Texten skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande 2.5 Sverige vars licensvillkor återfinns på creativecommons.org, för närvarande på sidan creativecommons.org/licenses/by/2.5/se/legalcode.

Illustrationerna skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande-Icke-Kommersiell-IngaBearbetningar 2.5 Sverige vars licensvillkor återfinns på creativecommons.org, för närvarande på sidan creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/legalcode.

Vid bearbetning av verket ska .SE:s logotyper och .SE:s grafiska element avlägsnas från den bearbetade versionen. De skyddas enligt lag och omfattas inte av Creative Commons-licensen enligt ovan.

.SE klimatkompenserar för sina koldioxidutsläpp och stödjer klimatinitiativet ZeroMission. Se www.zeromission.se för mer information om ZeroMission.

Författare: Anders Nyman

Redaktör: Hasse Nilsson

Projektledare: Jessica Bäck

Formgivning: Bedow

Omslagsillustration: Camilla Atterby

Andra upplagan.

Tack till: Hasse Nilsson (som skrev den första versionen 2008), Peter Forsman, Anders Olofsson, Alexander Malmgren, Wiggo Lindgren, Axel Eklund och alla andra som bidragit.

ISBN: 978-91-87437-01-4

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) ansvarar för Internets svenska toppdomän. .SE är en oberoende allmännyttig organisation som verkar för en positiv utveckling av Internet i Sverige.

Alla .SE:s Internetguider

Du hittar alla .SE:s utgivna Internetguider på www.iis.se/guider. Du kan beställa en prenumeration på nyttgivna guider genom att skicka namn och adress till publikationer@iis.se.

Organisationsnummer: 802405-0190

Besöksadress: Ringvägen 100 A, 9 tr, Stockholm

Brevledes på .SE Box 7399, 103 91 Stockholm

Telefon: +46 8 452 35 00. Fax: +46 8 452 35 02

E-post: info@iis.se www.iis.se

.se

Innehåll

FÖRORD	04
1. TVEKSAMMA AFFÄRER	05
2. VAD ÄR ETT DOMÄNNAMN	07
3. SÅ REGISTERAR DU EN DOMÄN	09
3.1 Domännamn under andra toppdomäner	10
3.2 Vad kostar ett domännamn	10
3.3 Vem betalar jag till?	11
3.4 Vem äger en domän?	12
4. DOMÄNSKOJARNAS METODER	13
4.1 Tvivelaktig telefonförsäljning av domäner	13
4.2 Domänskojare per mejl	16
4.3 Osanna samarbeten och renommésnyltning	16
4.4 Oseriös hemsidesproduktion	17
4.5 Domänockupering	17
4.6 Frontrunning	18
4.7 Falsk förnyelse	19
4.8 Gisslanregistrering	19
4.9 Nätfiske	20
4.10 Framtida eller falska toppdomäner	20
4.11 Underdomäner	21
5. INNAN OCH EFTER ATT DU REGISTRERAR EN DOMÄN	22
Tips – Vilket domännamn ska jag välja?	23
Checklista – När du registrerar en domän	24
Checklista – För att undvika bli lurad	24
Checklista – Om du blir kontaktad av domänsäljare	25
Tips – Samla dina domäner på samma ställe	25
6. OM DU BLIR LURAD	26
6.1 Avtal och avtalslagen	26
6.2 Kronofogden och inkasso	26
6.3 Tingsrätten och tvister	27
6.4 ATF – tvistelösning	27
6.5 Dina rättigheter som konsument	28
6.6 Internationell tvistelösning	29
7. SÅ VANN DE MOT DOMÄNSKOJAREN	30
8. LÄNKAR	31

Förord

För närmare tio år sedan svarade jag i telefonen på företaget jag då jobbade på. Jag fick höra att någon ville registrera vårt företagsnamn under olika toppdomäner – men att vi kunde få första tjing. Trots att jag jobbat på ett internetföretag i fem år tvekade jag. Kunde det vara sant? Var domänregistreringsföretaget tvungna att kontrollera med oss, som de påstod? Det var ett av mina första möten med den typ av bedragare som lever på att lura intet ont anande företagare. Det hela var förstås en bluff, vilket jag också till slut insåg – och blev arg. Mitt motdrag blev att granska och lägga ut information om skojarna. Intet ont anande hade de fått mig att ta de första stegen på min bana som granskande journalist.

I .SE:s guide *Skydda ditt företag mot bedragare – nätfiffel, bluffakturor och vilseledande försäljning* beskriver jag en rad olika metoder oseriösa säljare och bedragare använder för att försöka lura företagare.

Den guide om domänskojare du just nu läser går in på djupet på ett specifikt, men viktigt, område: Handel och bedrägerier med domännamn och webbplatser. Internet har blivit en allt viktigare del i vårt liv. TV-apparaterna är till exempel snart lika mycket webbläsare som tv, och den tryckta telefonkatalogen och produktblad ersätts av söktjänster på nätet. För den företagare eller privatperson som vill bygga en digital identitet på internet är en egen internetadress, ett domännamn, en mycket viktig del. Trots det kommer tanken på en sådan ofta i andra eller tredje hand när ett nytt företag startas. En rad termer och fackuttryck gör det inte lättare att förstå vad som gäller. Denna guide försöker på ett lättbegripligt och grundläggande sätt förklara vad domännamn är, hur du väljer ut och registrerar ett eget, och hur bedragare och oseriösa företag försöker tjäna pengar på dig. Du får också veta hur du ska skydda dig, och vilka rättigheter du har om du luras att ingå ofördelaktiga avtal. Guiden riktar sig främst till företagare, men även som privatperson kan du ha stor nytta av innehållet.

Anders Nyman

OI

Tveksamma affärer

Det är inte brottsligt att sälja en vara eller tjänst till ett pris som är många gånger högre än vad innehållet egentligen borde kosta. Buteljerat vatten är ett exempel, där skillnaden mot kranvatten ibland bara består av paketering och marknadsföring.

Det hindrar dock inte att den som får betala ett överpris för sin adress på nätet kan ha anledning att känna sig lurad. Det samma gäller dem som hamnat i ogynnsamma kontraktsförhållanden i samband med att de skaffat sig ett domännamn.

Så kallade domänskojare trampar dock ofta över gränsen. Att ljuga eller vilseleda för att få kunden att nappa är otillåtet enligt Avtalslagen, och kan vara bedrägeri enligt Brottsbalken. Avtal som kommit till under sådana omständigheter kan både ogiltigförklaras och säljaren polisanmälas. Att registrera ett domännamn enbart i syfte att sälja det dyrt till den som egentligen borde vara ägare tangerar gränsen till utpressning.

Hur vanligt är domänskojeriet? Någon riktig statistik finns inte att tillgå. Många förstår nog inte ens att de blivit lurade. Ett säkert tecken på att de olika skojar-metoderna är lönsamma är att de fortsätter att användas. I Sverige har som exempel en rad företag under nästan tio år, med olika namn men med samma personer bakom, lurat uppskattningsvis tiotusentals eller till och med hundratusentals företag på dyra och onödiga domänregistreringar. Skojarmetoden, som innebär ett säljsamtal med påståenden om att "någon annan" är på väg att registrera domäner offret borde ha, har också exporterats till andra länder. ►

- Oseriösa aktörer har fått ett uppsving varje gång något hänt på domänmarknaden. 2003 kom möjligheten att ha svenska tecken i .se-domännamn, 2005 lanserades .eu-topppdomänen, 2007 .asia och så vidare. 2013 går startskottet för en smärre revolution, när antalet toppdomäner blir praktiskt taget obegränsat – och bedrogarna lär följa efter. Om du vill skydda dina intressen på internet finns ingen annan råd än att informera dig om hur du undviker att bli pålurad något du inte behöver eller betalar för mycket för. ●

Överkurs!

Om du vill lära dig mer om domännamn bör du läsa .SE:s internetguide *Domännamn – allt du vill veta om din adress på nätet*. Finns att ladda ned på www.iis.se/guider

02

Vad är ett domännamn

Ett domännamn är enkelt beskrivet en gatuadress på internet. Du skriver det i webbläsaren för att komma till en viss webbplats, eller använder det för att skicka e-post. Ett eget domännamn är en viktig del i att skaffa sig en unik, digital identitet.

Vill du skaffa en egen privat hemsida, eller kanske en webbplats till ditt företag? Då kontaktar du antagligen ett webbhotell, ett företag som hyr ut plats på datorer som gör din sida tillgänglig på webben. Själva sidan kan du antingen göra själv – det finns flera lättanvända hemsidesverktyg – eller anlita proffshjälp för att ta fram.

Men hur ska du få alla nätsurfare att enkelt hitta till din sida? Förslagsvis genom att skaffa ett eget *domännamn*, som är den adress besökarna skriver in i webbläsaren för att komma till din webbplats. Ett bra domännamn är både lätt att komma ihåg och beskriver sidans

innehåll. Det kan vara namnet på ett företag och en produkt, som *aftonbladet.se* för tidningen med samma namn, eller *dammsugarpåsar.nu* för sidan som säljer just dammsugarpåsar.

Bokstäverna efter sista punkten i ett domännamn kallas för toppdomän. I regel har alla länder egna toppdomäner. För Sverige .se, för Danmark .dk, för Storbritannien .uk och så vidare. Det finns också generiska, generella, toppdomäner, som .com, .org, .edu med flera. Vem som får registrera, äga, domännamn under de olika toppdomänerna varierar. Vissa är öppna för alla, medan andra har olika krav.

Eftersom antalet toppdomäner fram till nu varit begränsat har domännamn med populära ord eller förkortningar fått ett högt värde. Att det är viktigt för ett företag som gör affärer på internet att ha "rätt" adress har lett till att vissa domännamn bytt ägare för miljontals dollar.

Efter en regeländring är det numera tillåtet med i stort sett obegränsat antal nya, generiska toppdomäner, som till exempel .sport, .stockholm, eller .electrolux. De första kommer att lanseras under slutet av 2013. Vad ändringen innebär för domännamnsmarknaden är svårt att förutspå. ►

Tips!

Domänparlör

- **Registry** – det företag eller organisation som har ansvar för en toppdomän.
- **Registrar** – ett ombud, återförsäljare, som sköter registreringar och ofta faktureringar av domännamn åt *registryt*. Kallas även *domännamnsleverantör*.
- **Domän, domännamn** – internetadress bestående av bokstäver, siffror eller bindestreck, som avslutas med en toppdomän.
- **Toppdomän** – bokstäverna efter sista punkten i ett domännamn. Förkortas på engelska TLD (Top Level Domain)
- **Nationell toppdomän** – landsspecifik toppdomän bestående av två bokstäver. På engelska ccTLD (country code TLD)
- **Generisk toppdomän** – generell, icke landsspecifik toppdomän. På engelska gTLD (generic TLD)
- **IDN** – Internationalized Domain Name, internationaliserat domännamn. Gör det möjligt att använda andra tecken än engelskans i domännamn, exempelvis å, ä, ö eller arabiska eller kinesiska bokstäver.
- **IP-nummer / IP-adress** – den unika adress alla datorer på internet behöver för att kunna kommunicera med varandra. Består av siffror, exempelvis 91.226.36.46.
- **DNS** – Domain Name System, domännamnssystemet på svenska. Kopplar ihop domännamn med IP-adresser.
- **Whois** – tjänst för att ta reda på vem som är ägare till ett domännamn.
- **ICANN** – den icke vinstdrivande organisation som har det yttersta ansvaret för IP-adresser, DNS, toppdomäner med mera.

03 Så registrerar du en domän

För att förstå hur du kan bli lurad av en domänskojare behöver du veta hur det går till att registrera ett domännamn. Att registrera en domän själv är inte svårt.

I Sverige är domännamn under den svenska toppdomänen .se de mest använda. Du kan registrera vilken domän som helst under .se, förutsatt att den är ledig. Vissa domäner går dock inte att registrera, exempelvis andra länders namn, eller domäner som börjar på siffrorna 11, som 112.se. En lista på spärrade domännamn finns på iis.se.

Ett beprövat sätt att skaffa den internetadress du vill ha är att först besöka .SE:s webbplats eller en av .SE:s återförsäljares webbplatser. Där finns en sökmotor där du kan skriva in ett ord eller en fras för att se om domännamnet är ledigt. Om det inte är det kan du försöka dig på varianter som förhoppningsvis inte ligger så långt från ditt ursprungliga uppslag. Om det ord eller förkortning som du vill ha som domän-

namn är ledigt kan du välja att gå vidare och registrera det.

När du har bestämt dig för att registrera ett .se-domännamn ska du vända dig till en av .SE:s återförsäljare. Ett annat namn för återförsäljarna är *registrar*. Återförsäljaren förser dig med information om de kostnader som är förenade med registreringen och hur du går tillväga.

Vid registrering av en .se-domän gäller vissa förutsättningar, bland annat att:

- Vem som helst kan registrera en .se-domän förutsatt att den är ledig.
- Principen om först till kvarn gäller.
- En .se-domän får innehålla minst två och högst 63 tecken.
- En .se-domän får innehålla bokstäverna az, å, ä, ö, é och ü samt siffrorna 0–9, bindestreck och skrivtecken som förekommer i de officiella svenska minoritetsspråken eller i våra nordiska grannländers språk.

- Du måste uppge en fungerande e-postadress och fullständiga kontaktuppgifter. Det inbegriper namn, person- eller organisationsnummer, telefonnummer och adress. Uppgifterna måste vara korrekta och dessutom hållas uppdaterade om ändringar sker. Avslöjas du använda inkorrekta uppgifter, och efter kontaktförsök inte rättar dem, riskerar du att få domänen avregistrerad.
- Det valda namnet får inte strida mot svensk lag eller göra intrång i annans rätt, exempelvis ett varumärke. Det sker ingen förhandskontroll, men rättighetsinnehavaren kan i efterhand begära att få rätten till domännamnet i ett tvisteförhandlingsförfarande. Läs mer i avsnittet 7.1 om ATF.

Domännamn under andra toppdomäner

Det finns naturligtvis ingenting som hindrar att du kontaktar ett domänombud utomlands om du vill registrera ett eller flera domännamn under någon annan toppdomän än .se. Det är dock att rekommendera att du även när det gäller dessa registreringar kontaktar någon av de .SE-ombud, återförsäljare, som erbjuder registrering av domännamn under andra toppdomäner. På det viset minimerar du risken att råka ut för skojarfö-

Överkurs! IDN-domäner

Ett domännamn kan egentligen bara innehålla tecknen a-z, 0-9 och bindestreck. Med hjälp av något som heter Internationalized Domain Name, IDN, går det att använda även andra tecken. För .se infördes exempelvis möjligheten att använda å, ä och ö 2003. Värt att komma ihåg är att även om alla webbläsare numera klarar av att hantera specialtecknen gör de flesta e-postprogram det inte, vilket gör ett sådant domännamn oanvändbart som e-postadress.

retag. Du hittar listan över återförsäljare av .SE-domäner på www.iis.se. I kapitel 6 kan du läsa mer om vad du kan tänka på när du överväger vilka domännamn du behöver.

Vad kostar ett domännamn

Det går inte att entydigt att svara på vad en registrering av ett domännamn bör kosta. Mellan tummen och pekfingret är ett "normalt" pris för ett års registrering

någon eller några hundralappar, om du sköter registreringen själv via webben. Priserna varierar också beroende på vilken toppdomän det gäller. Ett bra tips är att besöka .SE:s lista över återförsäljare på www.iis.se. Från den klickar du dig vidare till ombudens webbplatser och jämför priser. Det är värt att notera att många domänombud erbjuder webbhotellstjänster, inklusive e-posthantering. Om du även behöver dessa kringtjänster bör du ta den

sammanlagda summan för domänregistrering och kringtjänster i beräkning när du står i begrepp att registrera en domän. Många domänombud erbjuder rabatter om du köper både registrering och kringtjänster vid samma tillfälle.

Vem betalar jag till?

När du nyregistrerar ett domännamn betalar du till den återförsäljare, registrar, du registrerar genom. I regel betalar du domä- ►

Tips!

Registrera i ditt eget namn

Oavsett om du gör det själv via internet eller överläter till någon annan att registrera åt dig, kom ihåg: Det är alltid du själv eller ditt företag som ska stå som innehavare av domänen. Bara då har du kontroll över den. Det är tyvärr inte ovanligt att skojare skriver in sig själva som innehavare av den domän de sålt till dig, vilket sätter dig i en svår situation när du en dag till exempel vill flytta domänen till ett annat webbhotell, eller avsluta avtalet med säljaren.

► nen för ett år framåt. När det är dags att förlänga perioden får du en ny faktura, från samma ombud. Bland de vanligaste domänerna finns ett undantag: För danska .dk-domäner betalar du direkt till det danska registret. Avsnittet 5.7 tar upp hur du kan luras genom falska förnyelsepåminnelser.

Du kan när som helst byta återförsäljare för dina .se-domäner. Du vänder dig till din nuvarande återförsäljare och ber om auktoriseringskoden, det lösenord som du ska ge till den nya återförsäljaren för att kunna genomföra bytet. Har du flera domäner är ett bra tips att ha dem hos samma återförsäljare, så uppstår exempelvis inga oklarheter om till vem du ska betala för förnyelser.

Vem äger en domän?

Har ett företag registrerat en .se-domän syns samtliga uppgifter vid en så kallad whois-slagning (vem som innehar domänen) på SE:s webbplats iis.se. För privatpersoner visades tidigare endast för- och efternamn. Beroende på hur ovanligt namnet var, var domänens ägare mer eller mindre anonym. Från 2 juni 2013 har Datainspektionen dock stoppat även möjligheten att se för- och efternamn, om registranten inte har godkänt det i förväg, vilket innebär att normalt visas inga uppgifter alls vid en whois-slagning på ett domännamn som

Tips!

Anonym registrering

Till skillnad mot .se-domäner visas exempelvis alltid alla registrerade uppgifter för .com, .net och .org-domäner vid en whois-slagning, även när det gäller privat registrerade domännamn. Det har lett till att flera företag erbjuder så kallade anonyma registreringstjänster, där de registrerar domänen i sitt eget namn. Syftet är att skydda mot spam eller bedragare. Samtidigt gör anonymiteten det möjligt för bedragare och oseriösa företag att gömma sig. Om du utnyttjar en anonymiseringstjänst bör du tänka på att du lämnar bort kontrollen över domännamnet, eftersom det inte är registrerat i ditt namn.

innehas av en privatperson. Uppgifterna lämnas dock ut till den som tar personlig kontakt med .SE via telefon eller mejl. ●

04

Domänskojarnas metoder

Det finns en rad olika sätt att lura både dig som befintlig ägare av ett domännamn och dig som ny-registrerar ett. Gemensamt är att skojarerna försöker dra nytta av din godtrogenhet, okunskap eller stress.

Som alltid är det bästa sättet att undvika att bli lurad att ta ett djupt andetag och dubbelkolla med andra innan du tackar ja till något erbjudande. Något så enkelt som en snabb sökning på internet kan spara mycket tid och pengar.

4.1 TVIVELAKTIG

TELEFONFÖRSÄLJNING AV DOMÄNER

Bedräglig telefonförsäljning av domännamn har förekommit i Sverige i mer än tio år. Någon seriös försäljning av domäner över telefon existerar inte, antagligen för att det inte lönar sig rent ekonomiskt. Att registrera ett domännamn är inte svårt och kostar inte heller mer än några hundralappar, medan domänskojaren i

regel vill ha det tiodubbla. Det innebär att *domänskojaren* måste stressa dig att tacka ja innan du hinner kolla upp vad som gäller, och skrämma dig med negativa konsekvenser om du nekar.

Ett typiskt försäljningssamtal är upplagt så här: Du blir uppringd av någon som säger sig arbeta på ett företag som sköter domänregistreringar åt andra. Företaget har nu fått in ett uppdrag att registrera ett domännamn, som de dock upptäckt inkräktar på ditt företagsnamn, varumärke eller liknande. Domänföretagets representant förklarar att de är skyldiga enligt lagar eller regler att kontrollera med dig om det är okej att deras kund registrerar domänen. Vill du ha domänen ►

- själv istället kan företaget ordna det, men då måste du bestämma dig på en gång.

Samtalet kan kryddas med mer eller mindre uttalade hot, som att domänföretagets kund planerar att använda "din" domän för pornografi eller något annat du inte vill förknippas med. Säljaren kan dessutom vara otydlig med att om du tackar ja accepterar du att köpa flera domäner, något drabbade företagare ibland upptäckt först när de fått en faktura. Priset per registrerat domännamn är ofta runt 2 000 kronor. De senaste åren har metoden att ange ett mycket lägre pris per domän, men ta betalt för tio års registrering i förskott, även använts. I samtliga fall där företag lurats att tackat ja har domänskojaren trots det bara registrerat domänerna på ett år.

Det är inte olagligt att ta överpris för att utföra en tjänst. Däremot får domänskojaren med osanning på två viktiga punkter. Någon skyldighet att kontrollera om en domänregistrering krockar med någon annans varumärke finns inte. Någon annan kund som vill åt domänadressen du erbjuder finns inte heller. Det företag, som istället för att utföra de registreringar deras kunder beställt försöker sälja domännamnen till andra, blir knappast långlivat!

De som ringer från domänskojarna är ofta unga, anställda i ett callcenter. De får

ett så kallat säljmanus de ska följa, med argument att använda mot företagaren på andra sidan luren. Av försäljningssamtal som spelats in av tänkta offer verkar de anställda inte förstå att det handlar om ett bedrägeri, åtminstone inte till en början. De har bara fått en lista med namn att ringa. Bakom kulisserna pågår samtidigt arbetet med att ta fram tilltänkta offer. I flera fall har det visat sig att samtalet kommit efter en nyregistrering eller ett namnbyte av företaget. Bedragarna bevakar alltså Bolagsverkets register för att hitta lämpliga offer. ►

Extra!

Lyssna på en domänskojare

2005 spelade Anders Nyman in en domänskojare som ringde, ifrågasatte bluffen och ringde tillbaka för att ställa skojarna mot väggen. Lyssna på inspelningen här: <https://soundcloud.com/stiftelsen/domanskojare2005>

Case

Intervju med en domänskojare

När min dåvarande arbetsgivare hösten 2009 fick ett mejl från en kinesisk domänskojare kunde jag inte låta bli att skoja lite med avsändaren. Mejlet var på engelska, men eftersom jag hade en kollega som kunde kinesiska bad jag om en bra förolämpning att svara med.

Det tog skruv. Först försökte skojaren, "Cary Feng", i andra änden hålla masken och frågade om vi verkligen inte ville registrera domänerna. Det ville vi inte. Då kom ett långt förolämpande svar på kinesiska på samma tema som mitt. Jag bytte nu taktik och satsade på lite förbrödring:

"You and me both, mate, you and me both ;) Tell me, how's the domain scamming business going? Any money in it? I'd love to make a few extra bucks". Cary måste ha funnit situationen lustig, för dagen efter kom svaret:

"A lot of customers will not mind these, This trade makes money very much, Our company earned 30 million euro at least last year. You can try it too". Sedan skickade Cary en textfil:

"In the attachment is the mask works, let's study carefully? Make money and remember entertaining guests"

Vad jag hade fått var den engelska mallen med 47 färdiga svar, färdiga att klippas in i mejlkonversationer med offren. Exemplen täckte allt från konsekvenser om offret inte nappade, till förhandlingar om rabatt om offret registrerade många domänadresser, och instruktioner hur betalningen skulle ske. Cary igen: "Europe now has not such a company, seize the opportunity".

Det gjorde jag dock inte, de kinesiska visdomsorden till trots. Men Carys företag var bara ett av många som skickade liknande mejl. Att marknaden för sådana bluffar är enorm framgår rätt tydligt.

- Domänskojeriet per telefon har gått i vågor. De senaste åren har det varit relativt lugnt i Sverige, samtidigt som samma bedragare riktat in sig på våra nordiska grannländer. Nu ökar skojeriet dock återigen i Sverige.

4.2 DOMÄNSKOJARE PER MEJL

Samma metoder som i tvivelaktig telefonsäljning av domäner används även för e-postbluffar. Mejlen skickas i allmänhet internationellt och är på engelska. Till skillnad från vanlig spam är domänskojar-mejlen riktade mot enskilda mottagare.

Här är inledningen på ett sådant mejl skickat till företaget Cint AB från någon som kallar sig "Asia GOV":

"Hello! Sorry to trouble you! We are a domain name registration service company in HongKong, which mainly deal with international company's domain name registration and disputing in Asia. On the Sep 7, 2009, we received an application formally from Jinming Investment Co., Ltd, who applied for the internet trademark: "cint" and some domain names relevant to this trademark from our organization".

Domänskojaren försökte genom hot om förlorad äganderätt till varumärket förmå Cint att betala för domänerna .name, .asia,

.com.hk, .jp, .it, och co.nz, och dessutom något helt påhittat som kallas för "internet trademark". Värdet av att ha lokala domäner i Asien registrerade kan för de flesta företag starkt ifrågasättas.

4.3 OSANNA SAMARBETEN OCH RENOMMÉSNYLTNING

Till vanligheterna hör att domänskojare refererar till företag, organisationer och till och med myndigheter, som man påstår sig samarbeta med. Exempelvis har skojarföretag som handlar med domäner förklarat för presumtiva kunder att de inte finns med på Svensk Handels varningslista på grund av tveksamma affärsmetoder utan att de i själva verket har ett nära samarbete med branschorganisationen och hamnat på listan på grund av ett "tekniskt misstag".

I sällsamtal har bluffmakarna även gjort hänvisningar till olika EU-organ med förespegligen att det finns en formell samverkan mellan det lilla skojarföretaget och självaste Europarådet. Att de ringer upp för att fråga istället för att bara registrera sin kunds domän har de tvärsäkert förklarat med svensk lag eller internationella domänregler. I kinesiska domänskojarmejl påstås att de fått uppdraget av den kinesiska regeringen.

4.4 OSERIÖS HEMSIDESPRODUKTION
Saknar du än så länge en egen webbplats? Då ska du se upp med oseriös telefonförsäljning av hemsidor. Telefonförsäljaren hävdar att det företag som hen representerar vill bjuda dig på en "professionell hemsida" som annars skulle kosta tiotusentals kronor. Du är speciellt utvald att få denna gratis, eftersom hemsidesföretaget behöver referenskunder att visa upp. Det enda du behöver betala är kostnaden för själva webbhotellet som hemsidan ligger på.

Naturligtvis är det för bra för att vara sant. Inte nog med att alla de tiotusentals företagare som rings upp får samma "unika" erbjudande. Det som erbjuds är dessutom en mycket enkel webbplats, men för en månadskostnad som är mångdubbelt högre än vad webbhotell brukar kosta. De bluffande hemsidesföretagen registrerar även gärna dina domännamn. Hela hanteringen kännetecknas av otydliga avtalsformuleringar, dolda merkostnader och orimliga uppsägningsklausuler. Har de dessutom registrerat ditt domännamn i sitt eget namn kan du få det svårt att få ägandet överfört till dig.

Precis som för den tvivelaktiga telefonförsäljningen av domäner har denna

verksamhet avtagit under senare år. Sin storhetstid hade denna typ av företag under mitten av tvåtusentalets första årtionde. Bakom nedgången ligger både ökad internetmognad och enskilda luras kamp. I .SE:s internetguide *Skydda ditt företag mot bedragare* kan du på sidan 20 läsa hur det gick till när en vilseledd företagare tog upp kampen mot hemsidessäljaren Yellow Register.

4.5 DOMÄNOCKUPERING

Det är vare sig olagligt eller regelvidrigt att registrera stora mängder domännamn i spekulationssyfte. Det går dock att ifrågasätta dem som massregistrerar domäner i syfte att sälja dem dyrt till de som egentligen borde vara innehavare av domännamnen. Det klassiska sättet är att registrera redan befintliga företagsnamn eller varumärken, fast under andra toppdomäner, för att sedan erbjuda den som har rätten till företagsnamnet att köpa domänen till ett mycket saltat pris. Se även avsnittet *Frontrunning* nedan. En version av domänockupering är så kallad fulregistrering eller felstavningsockupering, där man registrerar felstavade företagsnamn. Dessa kan erbjudas till försäljning, leda till egna webbplatser, eller användas i bedrägligt syfte. En ►

- ▶ variant är att använda felstavningarna för att fånga upp företagshemligheter när avsändaren slarvar med stavningen av mottagarens e-postadress.

4.6 FRONTRUNNING

Frontrunning är en engelsk term från finansvärlden, där aktiemäklare med kunskap om vilka order kunderna har lagt, istället handlar för egen vinning. När det gäller domänadresser kan frontrunning ske på olika sätt. Här följer några exempel på detta.

Oseriösa domänleverantörer

Det är teoretiskt tänkbart att en oseriös domänleverantör på vars hemsida du söker efter lediga domännamn, registrerar domänen själv istället för att låta dig göra det. Antingen för att tvinga dig att köpa domänen via dem och ingen annan, och/eller för att kunna ta ut ett högre pris. Amerikanska Network Solutions avslöjades 2008 göra på det sättet på .com-domäner. Det var möjligt tack vare att det för .com fanns en femdagars "testa på"-period då registreringen inte kostade något. När smakprovsmöjligheten togs bort slutade man, eftersom det förstås blev ekonomiskt ohållbart att registrera alla sökta domännamn i hopp om att nå-

gon skulle köpa dem. I Sverige har denna typ av frontrunning aldrig konstaterats, och det är inte särskilt sannolikt att någon ägnat sig åt det. Varför upplever då vissa att de ändå fått domänen "kapad" efter att ha sökt på den? Enligt statistik från domänregistreringsjätten Go Daddy, vars kunder gör tiotals miljoner sökningar om dagen, överlappar sex procent av sökningarna varje dag. Det innebär att risken är rätt stor att någon annan kommer söka efter samma domännamn som just du, och kanske köpa det på en gång istället för att avvakta.

Registerbevakning

Listor över nystartade eller namnändrade bolag är lätta att köpa, från Bolagsverket, eller från något av de företagsregister som prenumererar på dagliga uppdateringar från myndigheten. Det har blivit allt vanligare att oseriösa aktörer går igenom listorna och registrerar de domännamn som ännu inte är tagna. Dessa försöker de sedan sälja, dyrt, till det nya bolaget som kanske inte hunnit tänka på saker som webbplats, adress på nätet och digital identitet. Även nyregistrerade varumärken hos Patent- och registreringsverket kan råka ut för samma typ av oseriösa aktörer.

4.7 FALSK FÖRNYELSE

När det är dags att förnya registreringen av din domän och betala för en ny period får du en faktura från den återförsäljare du använde för att registrera domänen. Det är bara detta ombud som kan förnya domänen. Bluffen med falsk förnyelse litar på att du inte har riktigt koll på vad som gäller, och försöker locka dig att istället

betala – och/eller föra över domänen – till ett annat domänregistreringsföretag. Uppgifter om vem som äger en domän och hur länge den är registrerad är offentliga hos många toppdomäner. Det är därför möjligt att ta fram listor över de domäner som snart är på väg att löpa ut. De oseriösa aktörerna skickar sedan brev eller mejl till domäninnehavarna och uppmanar dem att förnya registreringen. Breven liknar en faktura, är i regel på engelska, och formulerade på ett sådant sätt att det kan vara svårt att uppfatta att det handlar om att överlåta domänen på ett nytt företag. De som faller i fällan kan både få betala flera gånger för mycket för förnyelsen, och ge bort kontrollen över domännamnet till en oseriös aktör med allt vad det innebär. Se till exempel *Gisslanregistrering* nedan.

Viktigt!

Krav på uppdaterade uppgifter

Enligt Toppdomänlagen ska den som registrerar en .se-domän alltid uppgge korrekta uppgifter. Enligt .SE:s regler måste återförsäljaren därför årligen kontakta sina domännamnsinnehavare för att kontrollera om uppgifterna behöver uppdateras. Frågan kan exempelvis ställas när fakturan skickas ut. Se upp för falska uppdateringskrav, oavsett om de kommer via e-post, post eller telefon.

4.8 GISSLANREGISTRERING

Den här sortens bluffmakeri utgår ofta från lockpriser, fast med en dold agenda. Du erbjuds inledningsvis att registrera en domän till ett mycket lågt pris med en godtagbar bindningstid. Men, när du sedan vill använda din domän på något sätt framkommer det att det kostar rejält.

En modifikation av gisslanregistreringen är att det inte är något problem med själva registreringen. Däremot, när du vill ►

- flytta din domän uppdragas det att flytten är behäftad med mycket stora kostnader. En tredje variant är att ombudet eller återförsäljaren anger sig själv som innehavare och teknisk kontakt för domänen vid en domänregistrering, vilket i princip innebär att du saknar kontroll över den, men ändå förväntas betala en saltad årsavgift. I nästa steg erbjuds du köpa loss det domännamn du trodde att du redan ägde.

4.9 NÄTFISKE

Så kallad phishing, eller nätfiske på svenska, innebär att en bedragare i ett mejl utger sig för att vara exempelvis ett företag du är kund hos, och försöker lura dig att lämna ut personliga uppgifter. Det kan handla om användarnamn och lösenord, eller kontokortsuppgifter. Bedragaren kan sedan utnyttja uppgifterna.

I regel mejlar nätfiskaren en stor mängd slumpvisa adresser, i hopp om att en del av mottagarna ska vara kunder hos just det företag eller webbtjänst bedragaren utger sig för att vara. Det förekommer även riktade attacker mot en specifik person eller organisation, då kallat "spear phishing".

Ett tänkbart fiskemål är du som domännamnsinnehavare, där mejlet utger sig för att komma från det domännamnsföretag domänen är registrerad hos. Det

kan handla om uppgifter som behöver uppdateras, eller att det är dags att förnya domänen. Lämnar du då ut inloggningsuppgifter kan en bedragare begära ut en auktoriseringskod för att flytta domänen och därmed kidnappa den. Lämnar du ut kontokortsuppgifter kan bedragaren dra pengar från kortkontot.

Kom ihåg att det är lätt att fejka avsändaren och utseendet i ett mejl så att det ser helt äkta ut.

4.10 FRAMTIDA ELLER FALSKA TOPPDOMÄNER

2011 bestämde ICANN, organisationen som har det yttersta ansvaret för alla toppdomäner, att öppna för ett i stort sett obegränsat antal generiska toppdomäner. Den som vill starta en egen toppdomän får betala drygt en miljon svenska kronor, plus en årlig avgift på 160 000 kronor. Trots den höga kostnaden har över 1 900 ansökningar kommit in, som .sport, .stockholm, och .electrolux. De första nya toppdomänerna beräknas lanseras hösten 2013, och vad det innebär för domännamnsmarknaden vet ingen i dagsläget. Alla toppdomäner kommer inte vara öppna för allmänheten att registrera domännamn under, utan vissa kommer bara att användas exempelvis internt i företag och organisationer. Andra

toppdomäner startas i uppenbart syfte att tjäna pengar genom att sälja domännamn. En sak är säker: De nya toppdomänerna är ett gyllene tillfälle för bedragare att försöka lura domännamnsköpare.

4.II UNDERDOMÄNER

Att erbjuda registreringar som ligger under en redan befintlig domän var vanliga tidigare i internetutvecklingen, innan registreringen av domäner blev enklare och reglerna för de nationella toppdomänerna ändrades till den form de har idag. Principen här är att erbjuda dig, ofta helt kostnadsfritt, en domän som ser ut så här: dindomän.domänföretag.com. En nackdel med detta kan vara att om domänföretaget upphör att existera blir du sittande med en webbadress som du har arbetat in men som inte längre fungerar. En underdomän i sig är inget skumt. I till exempel Storbritannien används underdomäner officiellt och det går inte att registrera ett eget domännamn direkt under .uk. Några exempel är .co.uk (allmänt, ofta företag), .gov.uk (politisk ledning) eller .police.uk (för polisen). I skrivande stund, sommaren 2013, finns dock ett förslag om att göra det möjligt att registrera domäner direkt under .uk.

Officiella underdomäner var vanliga även i Sverige. Fram till 2003 fick bara aktiebolag och myndigheter registrera domännamn direkt under .se. Privatpersoner var exempelvis hänvisade till underdomänen pp.se. Från 3 juni 2013 är för övrigt nyregistreringen under de gamla underdomänerna stängd hos .SE. En skojarstrategi kan vara att knyta överprisade webbhotellstjänster till underdomänen som först är gratis, alternativt att i efterskott ta väldigt mycket betalt för den nätverkstrafik som din webbplats har genererat. Bluffen ligger således dold i ett snårigt kontrakt där du inte utan stort tålamod och vana vid att tolka avtal på affärsengelska inser att du senare kan komma att få betala för något som först förefaller vara gratis. ●

05

Innan och efter att du registrerar en domän

Planerar du att starta ett företag idag är din digitala identitet med största sannolikhet mycket viktig, särskilt i marknadsföringssyfte. Att ha en domänstrategi redan från början kan vara till stor hjälp i framtiden.

Samtidigt som du funderar på ett namn till ditt företag bör du exempelvis kolla upp om motsvarande domännamn är ledigt. Och samtidigt som du skickar in namnförslagen på företaget till Bolagsverket bör du registrera domännamn för alla förslag. Extrakostnaden är liten samtidigt som du skyddar dig mot att någon annan registrerar domänerna, av en slump eller genom så kallad *frontrunning*.

Andra toppdomäner?

Är du företagare och planerar att bara verka på den svenska marknaden är domännamn under andra toppdomäner än .se ofta helt onödiga. Har företaget verksamhet i flera länder kan det däremot

vara nyttigt att registrera företagets namn eller varumärken under respektive landspecifik toppdomän. Vill du verka internationellt från början är en .com-adress ofta högt värderad. Landslokala adresser kan sedan pekats till denna. Den som till exempel skriver in spotify.se i webbläsaren hamnar på spotify.com/se/.

Du kan även utnyttja toppdomänen som en del av din webbplats namn. Att webbplatsen tv.nu har tv-tablåer är exempelvis lätt att komma ihåg, eller att vecka.nu listar veckonummer. Det finns förstås toppdomäner som fungerar på andra språk. [Help.me](https://help.me) blir till exempel uppmaningen "hjälp mig".

Särskilt korta webbadresser har fått ett stort värde, tack vare surfande från mobilen men kanske framförallt tack vare mikrobloggtjänsten Twitter, där ett inlägg max får vara 140 tecken. fb.me används av Facebook för att förkorta länkar, och Time Magazine har registrerat snitsiga.ti.me. ►

Tips!

Vilket domännamn ska jag välja?

I .SE:s internetguide *Domännamn* listas sex bra råd att tänka på innan du skaffar din egen adress på nätet. Här är de i korthet:

1. Krångla inte till det. Webbplatsens namn bör vara samma som domänens namn. Exempelvis föreningen Vår Sportklubb bör ha vårsportklubb.se istället för visportar.se.
2. Tänk på uttalet. Säg adressen högt för att se om du – och dina tänkta besökare – hör rätt.
3. Undvik missförstånd. Sök på det tänkta domännamnet eller webbplatsens namn för att se om det kolliderar med andra, liknande adresser som har liknande innehåll.
4. Fråga andra om vad de tycker om ditt val av domännamn.
5. Fler än en adress. Den som registrerar vårsportklubb.se bör även registrera varsportklubb.se, och kanske även överväga förkortningar som varsk.se och vårsk.se. Även vanliga felstavningar kan vara nyttiga att registrera.
6. Registrera med en gång. Kommer du fram till rätt domännamn, registrera det så fort som möjligt.

Checklista!

När du registrerar en domän

Anlita ett seriöst ackrediterat ombud. Lista på svenska ombud/återförsäljare finns på iis.se.

- Jämför erbjudna priser, villkor och tjänster.
- Var noggrann när du anger dina kontaktuppgifter, särskilt e-postadressen.
- Betala omgående. De flesta ombud vill ha betalt i förskott för att utföra registreringen. Kortbetalning är snabbast.
- Kontrollera att registreringen utförts och att domänen står i ditt namn.

Checklista!

För att undvika bli lurad

Kartlägg din verksamhets behov av domännamn, som företags- eller produktnamn och varumärken.

- Registrera domännamnen redan innan du skickar in förslag på bolagsnamn till Bolagsverket eller registrerar varumärken hos PRV.
- Klargör vilka marknader du riktar dig till och registrera relevanta lokala domäner.
- Överväg om "fulregistreringar" är ett problem, och registrera i sådana fall exempelvis vanliga felstavningar av dina domännamn.
- Ha koll på vilka domännamn du äger, när de ska förnyas och till vem. På så sätt undviker du att luras av exempelvis falska mejl.
- Misstänker du att ett mejl är ett nätfiskeförsök, lita inte på kontaktuppgifterna i mejlet. Skriv in webbadressen till den registrar du anlitar ur minnet istället. Lämna heller aldrig ut uppgifter via telefon.

Checklista

Om du blir kontaktad av domänsäljare

- Nappa aldrig på säljförsök utan att kolla upp motparten.
- Låt dig aldrig stressas av säljarens påståenden. Krav på snabba beslut är ett tecken på oseriositet.
- Ingå aldrig avtal över telefon, utan be att få erbjudandet skriftligt. Be att få ringa tillbaka.
- Använd en sökmotor för att söka på säljföretagets namn för att hitta eventuella missnöjda kunder eller varningar.
- Kontrollera om säljaren finns med på .SE:s ombudslista på iis.se.
- Jämför de erbjudna priserna och villkoren med vad andra ombud erbjuder.
- Kontrollera aktuella metoder och domänsköjare på <https://www.iis.se/domaner/registrera/oseriosa-metoder/>

Tips!

Samla dina domäner på samma ställe

Har du registrerat flera olika domännamn, fast hos olika domännamnsföretag? Om du flyttar dem till en och samma registrar är risken mindre att du missar att förlänga något av domännamnen, eller att du blir lurad av bedrägeritricket *falsk förnyelse*. Eftersom fakturan numera ofta kommer via e-post, se också till att domänerna är registrerade med en e-postadress du kommer ha kvar på lång sikt.

06 Om du blir lurad

Är du företagare har du inte den ångerrätt du har som privatperson. Ett avtal om köp kan trots det förklaras ogiltigt om du lurats att ingå det. Dessutom kan du starta ett tvisteförfarande för att få tillbaka en domän som borde ha varit din.

Låt oss börja med att konstatera: Har du betalat till en oseriös aktör är chansen liten att du kommer få några pengar tillbaka. Har du däremot bara fått en faktura finns möjligheten att invända mot, bestrida, denna och kanske slippa betala. Är du en företagare gäller detta:

Avtal och avtalslagen

Som näringsidkare betraktas du som jämbördig med det företag du ingår avtal om köp av en vara eller tjänst med och har ett eget ansvar att alltid vara kunnig och påläst. De lagar som finns och som ska skydda de "svagare" konsumenterna, exempelvis om ångerrätt, gäller

inte. Grundprincipen är att ett ingånget avtal gäller.

Har du däremot ingått avtalet på grund av att motparten vilselett dig finns en möjlighet att avtalet kan rivas upp. Samma sak gäller om du ingått avtalet av misstag, exempelvis om du trodde att motparten var någon annan. I Avtalslagen ägnas tredje kapitlet åt sådana fall. Ett avtal kan jämkas, det vill säga få andra villkor i efterhand, eller helt ogiltigförklaras.

Ett avtal måste också ingås av någon som är behörig att ingå det, och det ska ha uppkommit på ett visst sätt. Du ska ha fått ett tydligt anbud, en offert på vad avtalet innebär, och du ska ha gett en tydlig accept.

Har avtalet inte kommit till på ett korrekt sätt ska du bestrida, det vill säga invända, mot fakturan du får. Skriv till företaget och förklara tydligt varför du bestrider, exempelvis att du blivit lurad av en säljare.

Kronofogden och inkasso

Vägrar du att betala en faktura kan kravet skickas vidare till inkasso. Då måste du bestrida igen på samma sätt. Ett krav kan också skickas vidare till Kronofogden, genom en så kallad ansökan om betalningsföreläggande. Det innebär att den som anser att du är skyldig pengar ber Kronofogden att slå fast att skulden är riktig, och

att pengarna ska drivas in. För att hindra myndigheten från att gå vidare måste du invända även till Kronofogden. Den som ansökt har då valet att lämna över kravet till en tingsrätt, som avgör om det finns ett korrekt avtal eller inte.

Som företagare, fast inte om du bara har en enskild firma, syns en inlämnad ansökan om betalningsföreläggande i en kreditupplysning på ditt företag. Det kan inverka på ditt kreditbetyg. Finns företaget som lämnat in ansökan med på Svensk Handels varningslista över oseriösa företag slipper du däremot betalningsanmärkningen. Annars finns möjligheten att få uppgiften borttagen ur Kronofogdens register. Då måste du kunna visa att du bestridit kravet innan det lämnades in till Kronofogden. Att ha bestridit via ett daterat brev räcker inte som bevis. Däremot ett mejl, ett fax med kvitto eller ett REK-brev, som alla får en tidsstämpel vid skickandet.

Tingsrätten och tvister

Har du invänt mot ett felaktigt krav till företaget som skickat det, till inkasso och till Kronofogden, återstår bara för företaget att stämma dig i tingsrätten. Där måste de visa att det finns ett giltigt avtal. Förlorar du i rätten blir du skyldig att betala.

Få oseriösa företag går dock så här långt.

Gäller tvisten en summa mindre än ett halvt basbelopp går det som ett så kallat förenklat tvistemål, FT-mål. Det innebär bland annat att den som förlorar bara behöver stå för en timme av motpartens juristkostnader. Tanken med FT-mål är att du ska kunna föra din egen talan, utan dyr, juridisk hjälp. Du riskerar lite genom att ta striden. Som mest rör det sig om runt 2 000 kronor, förutom den tid du själv lägger ned.

Mer om avtalslagen, inkasso, Kronofogden och tingsrätten kan läsas i guiden *Skydda ditt företag mot bedragare*.

ATF – tvistelösning

Ibland uppstår det en tvist om vem som har rätt till ett .se-domännamn. Vid sådana tillfällen finns Alternativt tvistlösningsförfarande (ATF) som ett enkelt alternativ till att gå till domstol.

ATF är en enkel och snabb process för alla som anser att deras rättighet (till exempel varumärke eller firma) felaktigt har registrerats som domännamn av någon annan. Alla med en rättighet kan ansöka om att inleda ett ATF-ärende. Tre omständigheter, rekvisit, prövas. Alla tre måste vara uppfyllda för att den som söker ska vinna:

- → Sökanden måste ha en rättighet (till exempel varumärke eller firma) med giltighet i Sverige.
- Innehavaren av domännamnet ska ha handlat i ond tro när denne registrerade eller använde domännamnet. Exempel är om någon registrerat ett domännamn med kännedom om att benämningen som utgör domännamnet tillhör någon annan, i syfte att sälja det. Ond tro kan också vara registrering av domännamn i syfte att störa en konkurrents verksamhet.
- Innehavaren ska inte heller ha en rätt eller ett berättigat intresse till domännamnet.

Ett ATF-mål avgörs av en eller tre oberoende tvistlösnare. Att ansöka kostar för en privatperson 4 000 om en tvistlösare önskas, eller 8 000 kronor om tre tvistlösnare önskas. För småföretag med färre än 10 anställda, eller en ideell förening, är kostnaden 5 000 respektive 10 000 kronor. För övriga svenska juridiska personer kostar det 10 000 respektive 20 000 kronor. Priserna gäller upp till fem domännamn, om motpart och rättsgrund är desamma. Vinner den som ansöker betalas halva avgiften tillbaka.

Ett ATF-mål tar upp till 90 dagar att avgöra. Det går dock att begära ett så kallat påskyndat förfarande. Svarar då domän-

Tips!

Dina rättigheter som konsument

På samma sätt som en företagare får du som konsument aldrig luras att ingå ett avtal. Handlar du som privatperson från en näringsidkare gäller inte bara Avtalslagen, utan också de hårdare Konsumentköplagen och Avtalsvillkorlagen. Ingår du avtal över internet eller telefon finns dessutom distans- och hemförsäljningslagen, som bland annat ger dig 14 dagars ångerrätt.

Ångerrätten gäller även för tjänster som en domännamnsregistrering. Har du däremot börjat använda tjänsten, exempelvis betalat fakturan eller loggat in på ombudets domänhanterare, har du samtidigt begärt att avtalet ska fullgöras. Då försvinner ångerrätten.

Som konsument har du också möjlighet att få kostnadsfritt stöd från samhället. Har din kommun en konsumentvägledare kan du kontakta denne, och genom att anmäla till Allmänna Reklamationsnämnden, ARN, kan du få saken prövad av en oberoende, om än icke bindande, instans. Dessutom behöver du inte oroa dig för Kronofogden. En ansökan om betalningsföreläggande ger ingen betalningsanmärkning. Det får du bara om du struntar i att invända till Kronofogden.

- namnets innehavare inte inom 30 dagar, avgör .SE målet inom tio dagar. Dessutom minskar avgiften till 2 000 kronor totalt.

Är den som äger domänen inte nöjd med beslutet kan denne lämna in en stämningsansökan till tingsrätten, som då får avgöra vem som har bäst rätt till domännamnet. .SE måste ha en kopia på stämningen inom 14 dagar, annars skrivs domänen över ändå. Ytterst få av de ärenden som avgjorts genom ATF har gått vidare till tingsrätten. Läs mer om ATF och tidigare avgöranden här: <https://www.iis.se/domaner/atf/> ●

Överkurs!

Internationell tvistelösning

Så gott som alla nationella toppdomäner har sina egna varianter av ATF. För de generella toppdomänerna, som .com, .net, .org etc, heter tvistemålsförfarandet Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy, eller UDRP. Tvistlösare är FN-organet World Intellectual Property Organisation, WIPO, på uppdrag av ICANN. UDRP gäller också för runt 70 landsdomäner, där i Sverige populära .nu är en av dem. Avgifterna börjar på 1 500 amerikanska dollar, motsvarande runt 10 000 kronor. I regel behöver den som startar en tvist också juridisk hjälp. Mer om UDRP och förfarandet kan läsas på engelska här: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/>

07

Så vann de mot domänskojaren

När inredningsföretaget **Fyra Inredare** i början av 2009 blev uppringda av "IT Verket" fick de höra att det var någon som ville registrera deras företagsnamn under toppdomänerna .net, .eu, .info och .biz. **Fyra Inredare** tackade då ja till att istället själva köpa domänadresserna för 1900 kronor styck. När fakturan kom bestreds den dock, eftersom **Fyra Inredare** insett att de blivit lurade. Bolaget kom sedan i kontakt med advokaten P.O. Otterhäll, som retat upp sig på domänskojarnas metoder. Han gick med på att sköta målet pro bono, utan ersättning. Istället för att vänta på en eventuell stämning stämde **Fyra Inredare** nu själva domänskojaren. På det sättet skulle det garanterat bli en rättegång, eftersom domänskojarna inte kunde backa ur som de brukade göra när någon de själva stämt skaffat proffshjälp.

Otterhäll argumenterade i rätten att avtalet om köp av domänerna skulle ogiltig-

förklaras, eftersom IT Verket hittat på att de hade en annan kund som ville registrera de aktuella domännamnen. Som stöd för påståendet vittnade bland annat fyra andra företagare om liknande samtal som de fått från IT Verkets säljare. De kunde bland annat berätta att trots att de tackat nej till erbjudandet registrerades inte domännamnen av någon annan part. Peter Forsman på .SE vittnade om att det inte fanns någon anledning eller skyldighet för IT Verket att ringa upp och fråga om de fick registrera domänerna.

Uppsala Tingsrätt konstaterar i sin dom i målet FT1700-09 den 30 mars 2010 att **Fyra Inredare** inte haft några bevis för att det inte funnits någon konkurrerande beställning i just deras fall. Samtidigt framstod det, genom de andra vittnesmålen, som övervägande sannolikt att det inte fanns någon annan kund. Dessutom borde IT Verket relativt enkelt kunnat lägga fram bevis på att den påstådda beställningen fanns. Det hade de inte gjort, och rätten ansåg därför att avtalet skulle förklaras ogiltigt. Sedan domen har domänskojare visserligen stämt flera andra företagare i tingsrätter. Inget av målen har dock gått till huvudförhandling, utan har i de flesta fall dragits tillbaka sedan den stämde hävdad sin rätt. ●

o8 Länkar

Vill du hålla dig uppdaterad inom området domänskojeri, eller läsa mer om bluffföretag och dina rättigheter som företagare, har du här några länktips.

Stiftelsen för internetinfrastruktur, .SE
www.iis.se

.SE:s lista över oseriösa aktörer

.SE bevakar och varnar för oseriösa företag som vill sälja domännamn med vad som uppfattas som tveksamma och oseriösa metoder.

www.iis.se/domaner/registrera/oseriosametoder/

Andra varningslistor

Både Svensk Handel och privatägda Förenade Bolag har varningslistor över oseriösa företag om försöker lura andra företagare, exempelvis på domäner:

www.svenskhandel.se/Varningslistan/
www.forenadebolag.se

Mer om domännamn och DNS

.SE har gett ut två guider om hur domännamn och DNS fungerar. Du kan läsa dem kostnadsfritt på webben här:

www.iis.se/guider

Tankar om de nya domännamnen

Juristen Johan Sjöbeck på företaget Groth & Co, experter på immaterialrätt, har skrivit en debattartikel i SVD om vad införande av de nya toppdomänerna kan innebära för varumärkesinnehavare:

www.svd.se/opinion/brannpunkt/nya-topppdomaner-oppnar-for-kapningar_7816826.svd

Peter Forsman, Abuse- och Registraransvarig på .SE, funderar över effekten tusentals nya toppdomäner kommer ha på Internet i detta blogginlägg:

www.iis.se/blogg/nya-topppdomanerna-startskott-for-ett-world-wild-web/

Läs på nätet redan idag

På Internetguidernas webbplats hittar du presentationer av alla publikationer. Du kan läsa dem direkt på webben eller ladda ner pdf-versioner. Det finns guider för dig som vill lära dig mer om webbpublicering, nätets infrastruktur, upphovsrätt, integritet, yttrandefrihet, e-handel, omvärldsbevakning, barn och unga på Internet, statistik och mycket mer. Du kan beställa en gratis prenumeration på nytgivna guider genom att skicka namn och adress till publikationer@iis.se.

Allmänt om bluffföretag och dina rättigheter som företagare

I .SE:s guide *Skydda ditt företag mot bedragare – nätfiffel, bluffakturor och vilseledande försäljning* kan du läsa mer om de vilseledande försäljningmetoder du som företagare kan råka ut för. Du får också veta dina rättigheter, och hur du försvarar dig mot hot om inkasso, Kronofogden eller tingsrätten.

Domännamn – allt du vill veta om din adress på nätet

Den här guiden ger dig användbara tips om hur du kan använda .se-domäner i din verksamhet och vardag. Vi har intervjuat sex domäninnehavare om hur de använder sin identitet på nätet och vad adresserna under .se betyder för dem idag och i framtiden.

Guiden beskriver hur en bra strategi för domännamshantering kan se ut och vilken betydelse ett domännamn kan ha för företagets varumärke. Dessutom bjuds en kort historik över hur den svenska toppdomänen .se kom till och vilka aktörer som finns i den internationella domänrymden.

Missa inte .SE-bloggen!

Här skriver .SE:s medarbetare om Internet och Internetrelaterade ämnen sett ur alla möjliga vinklar och vrår. Du får tips, information, kommentarer till aktuella händelser och mycket mer.

Här hittar du alla Internetguider:

<https://www.iis.se/guider>

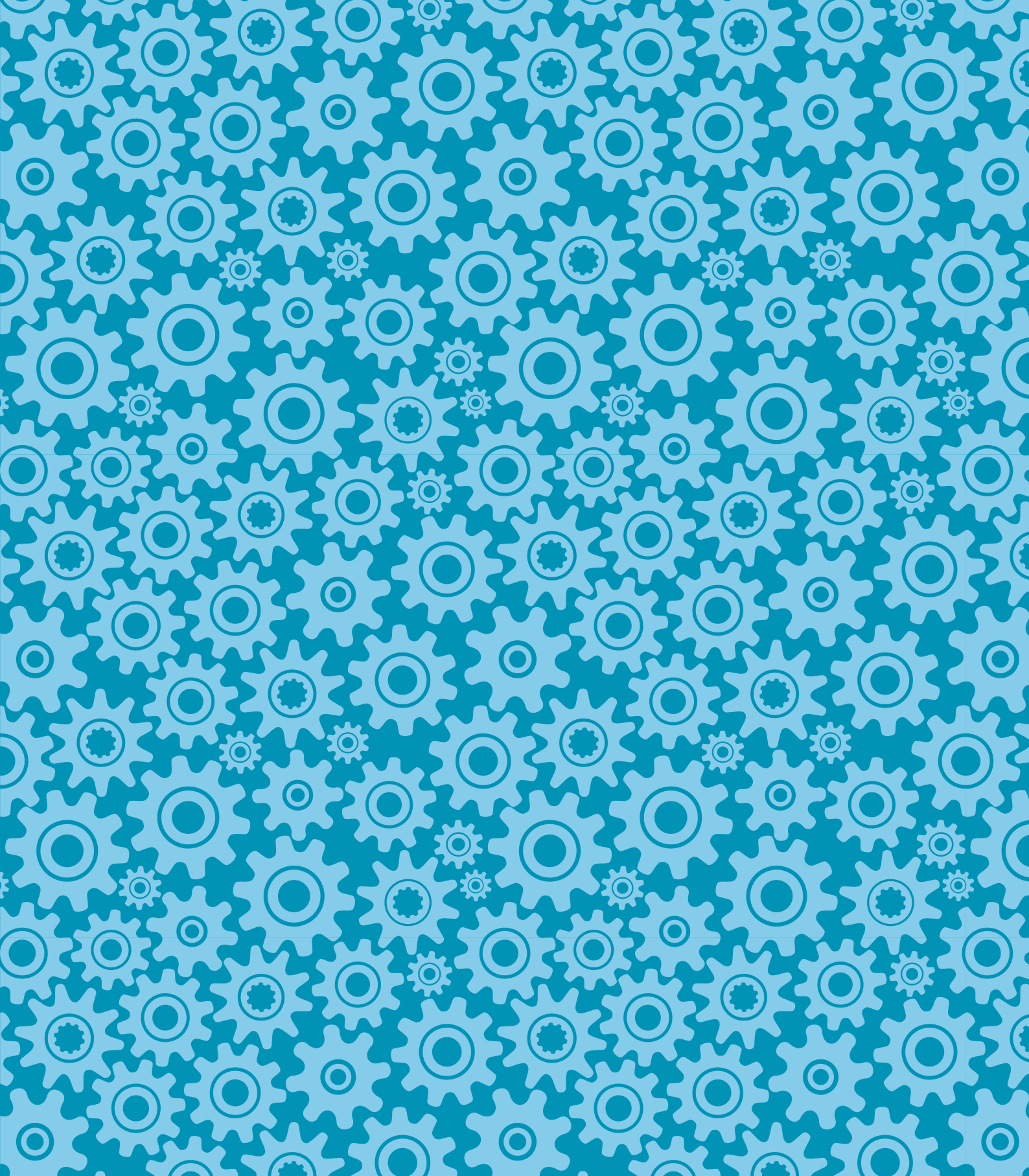
Häng med på:

<https://www.iis.se/blogg>

Varje ny .se-adress bidrar till utvecklingen av Internet

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) ansvarar för Internets svenska toppdomän och administrerar registreringen av domännamn under .se. Överskottet från registreringsavgifterna för domännamn investeras i Internetutveckling som gagnar alla Internetanvändare, bland annat den här Internetguiden!

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) vill på olika sätt främja en positiv utveckling av Internet i Sverige. En av våra viktigaste målsättningar är att alla ska kunna ta tillvara på nätets möjligheter. Därför publicerar vi lärorika Internetguider inom olika spännande ämnen. Det finns praktiska guider för dig som vill börja blogga, teknikguider för dig som undrar hur mejlen du skickar når fram till rätt mottagare och guider som förklarar vem som egentligen bestämmer på nätet.

.SE:s Internetguider är gratis om du läser dem online eller blir prenumerant via www.iis.se/guider. För tryckta exemplar tar vi ut en expeditonsavgift om 20 kr per guide.

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur)
Box 7399, 103 91 Stockholm
Tel 08-452 35 00, Fax 08-452 35 02
Org. nr 802405-0190, www.iis.se

.se
Vi driver Internet framåt

